

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:
 Egész évre 12 ft, fél évre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. é.

Helyben előfizethető Demjén L. és Keresztély Pál arak kereskedésében, hol egyes számok is kaphatók.

Szerkesztői szállás: belső-tordatca 122. sz.
 Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Lapszemle.

A „Pesti Napló” a nemzet iegszegényebb, de leg-hasznosabb, mindamellett leginkább mellőzött napszámosaira hívja fel a közfigyelmet: ezek a néptanítók. A törvényhozás gondoskodott már fizetéseik némi szabályozásáról, de különösen a felekezeteknél ez nem igen tartatik meg, nyugdíjintézetünk azonban nincs, a mi jövőjük s özvegyeik és árváik sorsa iránt nem csekély aggálylyal tölti el ifjúságunk eme vezetőit, jövőnk megalapítói. — Ez ügyben Molnár Aladár lépett fel szakavatott tervezettel s a cikk itt mellőzve áll, csak arra hívja fel a figyelmet, hogy a kezdő tanítók sorsának enyhítése céljából tanítók segélyegyletét kellene létesíteni, honnét nem kegyadományt, de kölcsönt nyerve, az uszorsáoktól megmenekedhetnének. A kormány ez irányban intézkedése, hogy kegyadományokat oszt ki, nem kielégítő, mert protectio, vagy korteskedés után juthatni csak hozzá, (amart a tanfelügyelői, ezt az egy-letek általi ajánlat okozza,) kellene tehát segélyegyletet alapítani, egyelőre tán Buda-Pesten, hol autonóm kezelés mellett mintegy sajátjukból, szégyenkedés nélkül nyerhetnének kölcsönt. Az irói, művészi segélyezés mellett a törvényhozás is szentelhetne valamit e célra, s kedvező felkarolás mellett csak heti 10 kr betéte mellett a tanítóknak csakhamar virágzásnak indulhatna az egylet.

A „Vlastenec” a választások eddigi eredménye fölött elmélkedvén, örömmel constatálja, hogy a tót nemzeti párt jelöltjei sorban megbuktak. Így szokott az történni oly emberekkel, a kik valami egészen más uton törekuszenek, mint a mit a nép óhajta: rendet, békét s anyagi és szellemi jólét gyarapodását. A tótok örök idők óta feljebbvalóik iránt tisztelettel s hűséges odaadással viseltettek: ezen jó hírnevét a tót nép maig tisztán meg tudta őrizni, úgy különösen a jelenlegi követválasztásoknál is, mindannak daczára, hogy kemény agitatók által az ellenkező utra akarták terelni. Maradjon ez uton jövőre is, s ne engedje magát ettől eltántorítani, mert a rend és béke utján, lassan bár, de biztosan halad a szabadság és anyagi és szellemi jólétének megalapítása és megszilárdítása felé.

Az Omladina a végvidéken — mint a „P. N.”-nak írják — széltében izgat, és mint mindenütt, így itt is a szerb néptanítók képezik a leghebbebb eszközöket. Különösen a páncsovai és a perlaszvarosi körületben folynak javában az izgatások. Egész dühök most a kormány által kinevezett tanfelügyelő ellen irányul, kinek magyarságával rémitik a népet, melylyel elhitetik, hogy a kormány azért küldte nyakára e férfit, hogy a szerb nemzetet kivetkőztessék nemzetiségéből. Mindenütt, hol a tanfelügyelő megjelent, haza küldik a gyermekeket és addig nem tartanak iskolát, míg amaz nem távozik. Legszebb példával jár elől a verseczi g. püspök, ki lelkükre kötötte a tanítóknak, hogy a közös iskolák elfogadását minden áron akadályozzák meg, mert azok aláásnak a szerbek nemzeti lételet. Legnagyobb az ellenséges indulat a magyar állam és kormány ellen a Szerbiából nagy szá-

mal bevándorolt és a végvidéken letelepedett kereskedők között, kik folyton szílják a gyűlölet lángját.

A „Reform” hibásnak és veszélyesnek tartja némely osztrákok ama rajongását a nagy németiség iránt, melyet oda való kirándulások által tüntetve tanusítanak, mint tették ezt most a lövészünnepe dr Kopp vezetése alatti kirándulások által is. Lehetetlen, hogy azon osztrák németek is, kik a bíródalom sulypontját határain belül és nem idegen földön keresik, szomoruan ne nézzék e rajongást; azonban remélhető, hogy a kirándulók rossz fogadtatása észreterítendő a rajongókat, kik látni fogják, hogy köztük és az északnémetek közt nagy házag, nagy ellentét van, hogy az ő kedélyességek ott mogorva ellenszenvvel fogadtatik s végül megtanulnak jó osztrák patrióták lenni.

A „Republique française”-ban egy rajongó belgrádi szerb a következőleg informálja a francziákat a szerbek hatalmáról:

„Magyarország, úgy mond, melyben különféle nemzetiségek laknak, irigyen és tán a felelemnek némi érzetével nézi a „homogén” szerb államot 1.300.000 lakosával és 100.000-nyi hadseregével. Ezen 100.000 vitéz ugyanannyi száka a pesti kormány szemében, és e haderő előtt ma az összes osztrák-magyar álladalom megretten; a harag, mely a magyarokat eltölti, csak azon aggodalom kifolyása, melyet Szerbia irányában éreznek: hírlapi frázisai és philippikái ama félénk vándorra emlékeztetnek, ki éjjel sűrűn menvén keresztül, kisléklésé- gét hangos éneklés által véli legyőzni vagy eltakarni. Szerbiának azonban nemcsak ily félelmes hadi ereje, hanem hatalmas diplomáciája is van. Az egész szláv világ szemé Belgrád felé fordul. A szerb fejedelemség befolyása a nyolcz millió szlávra jelentékenyebb, mint a piemontiaké 1859-ben volt a toskaniakra, pámaiaikra és nápolyiakra stb., sőt a magyar szlávokra is kiterjeszkedik az, és a búságban, valamint Horvátországban oly mélyen vett gyökereket, hogy a magyarok végre megseppentek. — Gr. Andrassy Bismarck helytartója Bécsben, hogy egy magyar császárságot alapítson, kész a monarchia örökös tartományait Poroszországnak bérmentesen átadni. Azonban e magyar bíródalom azoknak fog áldozatul esni, kik alapításához hozzájárulni fogtak. Akkor a porosz zászló fog lengeni Triest ormain. De szerencsére itt van a szláv oppozíció; a horvátok, totok, románok erősen összetartanak, mint egy társaság, melyen a porosz-magyar terv össze fog törni gyenge üvegdarab módjára. Innét a magyarok zuglódó haragja; innét hírlaplaik dörgése a belgrádi kormány ellen, mely vonakodik áldozatává vagy büntetésévé lenni a pesti kormányának.”

A „Kol. Közl.” eredeti távsürgönye.

Zágráb. Lónyai gróf miniszterelnök tudatta az országgyűlés elnökével, hogy aug. 18-án jön Zágrábba s ezért a regnicolaris deputatio kezdje meg azonnal üléseseit.

Antonius meg volt győződve róla, hogy övé csak a második hely; s meg kellett előbb halnia Caesarnak, mielőtt azon gondolatra jött Antonius, hogy elfoglalja az első helyet.

Egy hiányzott Antoniusban: az akarat. Két sarkpont voná őt állhatatlannul: a diosvágy és a kéj, mely utóbbi végre fölülkerekedvén, az örvénybe rántotta őt. Élvezni, ez volt egyedüli célja; a többi: befolyás, tekintély, hírnév csak eszköz volt kezében. Igaz, hogy az önmegtartóztatás, a nélkülözés csak erkölcsileg képzett lelkék tulajdona: de épen ezért ez a kivételek közé tartozik. Az emberek legnagyobb részénél a természet fennen követeli jogait, a mint erre alkalom kínálkozik, és minél hosszabban és erőszakosabban volt megszorítva, annál hevesebben, annál vadabban nyilvánul, a mint teheti. Az eltűnt éhségnek keserű emléke meg szokta hozni az étvágyat, s az életnek sanyaruságai, melyeken csak nagy nehezen s kinnál gázoltunk át, kevésbé teszik az embert képessé újabb küzdelmekre, mint inkább előkészítik őt a lanyhaságra. Antonius az ellenség előtt, a mutinai hősiessé visszavonulás közben megfoszthatná önmagát egy ital víztől s gyökerekkel táplálkozhatott; de rosszul fogná valaki fel az ő természetét, ha csodálkoznék azon, hogy az élvezet kicsapongásában elfeledte a háború viszontagságait, és hogy az orgiák közepette szem elől téveszti milliók érdekeit, kiket a sors kezei közé vetett.

Győzelemittasan, elkábítva szerencséje által telve ábrándos diosvágygyal s lángoló érzékekkel lépett Antonius Ázsia földjére, hol fényben, dicsőségben és hatalomban uralkodott a nő, ki Caesar szerelme az ő világ szépségévé avatott. De nem az óvilág szépsége volt ő. E szőlamód nem fejezi ki azt, hogy Cleopatra ki és milyen volt. Ha csupán szép lett volna, Antonius, a kalandok nagy mestere, a győzelem-fáradt don Juan, nem kereste volna fel őt ösztönszerűleg, hogy ne hagyja el a sárg. Azon imádandó gonosz lények egyike volt ő, kiknek gyengesége megöli az erőseket, kik a sireneknek szolgálhattak mintaképül; mert, habár a költők ellenkezőleg

Róma. Hirszerint Pápa ő szentsége Itáliát elhagyni készül.

Legujabb táviratok.

Zágráb, jul. 17. Az országgyűlés tegnap ülésében Mazurinc elnök bejelenté a felirati küldöttség fogadtatását ő felsége részéről, mire a ház hangos zsivókban tört ki. — Erre különböző kérvények intézettek el.

Zágráb, jul. 17. Az országgyűlés mai ülésében több beadvány elintézése után a közös törvények hirdettek ki. — Stekovic a belovári törvényszéki hivatalnokok végleges kinevezése iránt interpellál. — Prandau báró öt heti szabadság időt kér.

Páris, jul. 17. A nemzetgyűlés Thiers beszéde után elvetette a szabadalmak megkétszerezett megadóztatását. Louis Blanc indítványozza, hogy az amnestiára vonatkozó javaslat az ülésszak bezárása előtt elintéztessék. Thiers erre kijelenti, hogy a kegyelem órája akkor fog ütni, ha a jogosság műve be lesz fejezve.

Bécs, jul. 17. Prágai hírek szerint az indóháznál tegnap nagy néptömeg várt Napoleon excsászár megérkezésére azonban eredménytelenül; mert ő felsége nem jött meg. — Budweisből érkezett távirat szerint borzasztó tüzvész pusztított Kaplit községében s 83 házat hamvasztott el, köztük a sörházat, a posta- és táviradépületet. — Banhaus minisrt Saazban a hatóság és lakosság beszédrel és zenével ünneplésen fogadta.

München, jul. 17. A porosz koronahg. tegnap hosszabb értekezletet tartott a hadügyrel és Tann tők. kal. — Mint hírik, a koronahg nem ezen, de a jövő évben vizsgálja meg a bajor hadsereget.

Hannover, jul. 17. Az osztrák lövészek által elért eredmények általában meglepték a lövészeket; Mitsch (Reichenbergből) ma negyven pontot jött, Reischl dr. (Bécs) 39-et s hihetőleg az előbbi nyeri Bécs város ezer talléros díját.

Odessa, jul. 17. Gabnamenük nagy mennyiségben érkeznek vasuton az itteni piacra; a forgalom szerfölött élénk s az árcsökkenés folytonos.

Teherán, jul. 15. A shah nem fogadta el a nagyvezir lemondását, sőt korlátlan hatalommal ruházta fel az ország alkotmányának megváltoztatására s nagyszerű közmunkáknak európai tőkék segélyével leendő eszközösítésére.

Oroszország szövetségesei.

A „Birszev. Viedomosti” a felmerülhető szövetségekről értekezvén, első cikkében azt igyekszik bebizonyítani, hogy a poroszoknak egy német-orosz szövetség sokkal szükségesebb, mint az oroszoknak, mert ezeket esetlegesen csak Lengyelország nyugtalaníthatja, ez pedig nem oly jelentékeny veszély, mint az, a melylyel Poroszországot saját lengyel elemétől eltekintve, Elsass és Lotharingia, a már mutakozó separatistikus törekvések, a katolikus párt és a nemzetközi társulat fenyegetik.

Második cikkében Ausztriára tér át, a melyről azt bizonyítja, hogy Scylla és Charibdis között áll, mert

vannak is meggyőződve, a mythologia az emberek sorából ujonczozza hőseit. Cleopatrában, ép úgy, mint Macbeth, feleségében daemoni erő működött; nevezük azt diosvágyának, az érzékek delirumának: költői szempontból az egyéniség természetfölötti hatalma az, mi e személyekben rendkívüli. Ily szempontból, s ha nem léteznék az aesthetikán kívül erkölcs, Cleopatra tündéri fényben állana előttünk.

II.

Ha Cleopatra kevésbbé asszony, s kevésbbé daemon, bizonyára nem hódította volna meg oly teljesen a kicsapongók legnagyobbikát. Antoniusnak neje Fulvia volt, kiben a nőből nem volt semmi más, mint a női test: nihil muliebri praeter corpus gerens. A megtestesült erély és férfias tevékenység volt e nő, telve diosvágygyal; vad, katonas, gyakran bárdolatlan. Gyűlölte Octaviánt, kit soha sem nevezett másként, mint: „kölyök”.

A fényűzés, művészet, tudomány és élvezet gyupontja volt ez időben Alexandria. E város állott a civilisató élén. A büszke római maga is áhitattal tekintett e városra, s meghajolt az ország szellemi etörőhaladottsága előtt. Alexandria könyvtáiraiban és muzeumaiban egybe volt halmozva az irodalom és költészet minden kincse. A nő legszébbikének és legbájosabbikának aegise alatt működtek itt, gazdagon fizetve a bölcsészek, csillagászok, matematikusok, orvosok és természettudósok; egy nő aegise alatt, kinek tetszelgése és vetélkedési vágya egysensúlyt tartott az érzékek csöbájá és a szellemi élvezet között. És mi, az új kor gyermekei, kik tudományunkkal és művelődésünkkel oly nagyra vagyunk, csak Cleopatra tudomány szeretetének köszönhetjük, hogy megismerkedhettünk a görögök szellemi kincseivel. A ptolomaeidák legnagyobb részét érdekelt a tudomány és művészet. Váltak köztük valódi mesterek is a művészet egy vagy más ágában. Így Cleopatra atyja kitűnő fuvalajászó volt. És e hajlam nem csupán a dynastiának vagy egyes kiváltságos osztályoknak tulajdona volt. Az egész nép érdeklődött a tudományok és

ha Franciaországgal szövetsézik, ezen szövetség őt egy orosz-porosz háborúban, jelen kormányrendszer mellett meg nem menti a bukástól; ha pedig Poroszországgal szövetsézik, a felbomlás szintén elkerülhetlen, mert ezen esetben Poroszországgal szemközt csak másod rangu szerepet fog játszani, későbbben ennek már alárendelje lesz, mely alárendeltségnek utóljára az lesz a vége, hogy Poroszország Ausztria-német tartományait a tulajdonképeni Ausztriát, Tirolt, Salzburgot, Styria egy részét, Carinthiát és Triestet bekebelezendi. Nézete szerint azonban Ausztria helyzete még nem egészen reménytelen. Egy 35 milliónyi népességű, természetes gazdagságokban bővelkedő, virágzó iparral bíró, mivel nemzetek által lakott bíródalomnak, ugymond, nem kellene félteni Poroszországtól még azon esetre sem, ha ez utóbbi Olaszországgal volna szövetségben, de ezen esetben szükséges, hogy Ausztria testében lélek legyen, azaz, hogy népei érdeklődjenek létezésre és fiontatásra iránt. Szerző ezen lelket, ezen mentőszert egyedül a foederalistikus kormányrendszerben találja.

Czikkiró ugyan már többször tört lándzsát a foederalismus érdekében, s mindig ugyanazon, utóljára már nagyon elkopatott érvekkel küzdött; mai czikke azonban annyiban érdemel figyelmet, hogy abban egészen új indokokat állított fel. — Ő „a foederalismust Ausztriára nézve a legcélszerűbbnek találja, s azon kérdésre, vajjon kielégíti-e ezen kormányrendszer az összes nemzeteket és népeket, igenlőleg válaszol: de csak úgy, ha őszinte szabadelvűséggel, minden tartálékgondolat nélkül, s a népek által kívánt biztosítékok mellett vitetik keresztül. Föltétlenül szükséges azonban, hogy a foederalistikus rendszer nem ócska kutyabőrön, hanem néprajzi fölöstáson alapuljon; így például, hogy Horvátország ne legyen Magyarországnak kiegészítő része, de a bíródalom azon részéhez tartozzék, mely a szerb nemzetiségből alakul meg, hogy a tótok lakta föld kikerekítsék Magyarországból, s a bíródalom azon részéhez csatolassék, mely a nagy cseh-tót nemzeti-egből fog képezettni. E mellett szükséges továbbá az, hogy a tartományok történelmi fölöstása: Styria, Carinhia, Triest, Dalmátország stb. egyszer mind-nkorra szüntetessék meg. Ezen összes történelmi lomtár helyébe elő államegységek, a cseh-tót, német, szerb, magyar, román, lengyel s bizonyos ideig az orosz leplesek.

A dolgok ilyenén rendje első pillanatban nem fog tetszeni a más nemzetiségek fölött uralkodó magyaroknak, németeknek és lengyeleknek, de végtére mégis kibékülnek vele; bizonyítékul szolgál erre már azon tény is, hogy a magyarok közt most is létezik egy hatalmas párt, mely törvénytelennek tekinti a magyar elem uralmát a többi nemzetiségek fölött. De föltéve, hogy a magyarság közt a dolgok új rendje ellen megint mint a mult években, rendszeres, kiengesztelhetlen ellenállás törne ki, ennek nem lesz már eredménye. A mult években az ellenállás azért volt sikeres, mert abban a nemzet összes rétegei vettek részt, másrésről mert a kormány ezen ellenlélek ellen, miután a többi nemzetiségek mely álomot aludtak, az államhatalom ezektől semmi

művészetek iránt. A görög elem, mely bár vegyítve volt már, képezte legjobb felét a népnek, s bizonyos föltényt szerzett magának; a régi egyiptomiak ellenszégültek az új világnézetnek és erkölcsöknek, s a hadseregben kerestek menedéket, mely mindinkább türhetlenebbnek kezdett mutatkozni, főleg miután az utolsó király trónralépte óta római katonákkal szaporodott. De az egyik elemnél ép úgy, mint a másiknál az élvezet, az élet örömei kepeztek a föczélt, mely után törekedtek. A gyönyört kimeríték minden nemében. A várost köröskörül élvezetnek szant házak körítették s a csatornán, mely a várost Kanoppal összekötöte, gondolk és bárkák hajóztak fel és alá, melyekből a zene hangjai mellett csökök csattanása és ének zaja hangzott, melyek a mulatság és ünnepély kezdetét vagy végét jelezték.

Antonius már akkor látta Cleopatrá, midőn Gabinius főparancsnoksága alatt egy lovashad-st vezénylete bízott rá. Később feltalálta Rómában, midőn a királynőnek Julius Caesarral volt viszonya. Ha már ekkor meg volt a vágy birni e nőt Antoniusban, a körülmények még remélni sem engedték, hogy e vágy valaha teljesüljön.

E körülmények azonban megváltoztak. Caesar meghalt; a philippi győzelem, a viszonyok triumvirátévék Antonius, s a triumvirból egész kelet ura leve. Lehet-e csodálni, hogy e satrapa kebelében feléledt a régi álom, még pedig ez uttal a vágy oly hevével, mely még a lehetetlent is képes tehetővé tenni. Cleopatra vonzódt hozzá. Tetszett neki az ember, s hűségét legyezte a vágy a hatalmas hadvezért hatalmába keríteni. Hogy mivé képes egy nő tenni egy férfit, a nagy embert, arra megtanította őt Caesar. Nem volt e itt az alkalom Cleopatrára nézve, hogy felvegye a játszmát egy másoddikkal, melyet Marcus idusán oly végzettszerűleg elvesztett? Keblének titkos rejtekében már feléledt a diosvágy, s nem kellett mást tennie, mint kinyújtania kezét a zsákmányért, mely magát megfogatni oly szívesen engedte.

(Folyt. köv.)

TÁRCA.

CLEOPATRA.

(a „Revue des deux Mondes”-ból.)

I.

Antonius hatalmának tetőpontját hitte elérni. Jupiternek és Semelének fia ekkor körülbelül 40 éves lehetett. Testalkatát nem bántották sem a harc vizsontagságai, sem a szerelem gyönyöre. Férfi volt, minő csak Hercules ivadéka lehetett legkifejtettebb, legerőteljesebb korában.

A természet megáldotta őt legtrikább ajándékaival; a legszeretreméltóbb és legesábitóbb tulajdonságokkal; de megtagadott tőle kettőt: tiszta helyes ítélő tehetséget és az önuralmat, mely veszélyeztetheti a természet minden egyéb adományát. Magnus virum ingenii nobilissimnek nevezi őt Seneca, ugyanaz, ki másutt iszákosságát és kicsapongásait veti szemére. Hadvezér és hatalmas ur volt. Gyenge néha, gonosz soha; első a harcban, a veszély közepette; békés, állhatatos, rendietheten; háborúban a katonai fegyelem mintaképe; a legionariusnak bajtársa és egyszersmind bátyja. Caesar iszlájának valamennyi hadvezérei között a legnépszerűbb. Látni kellett őt, mit ront lovasságának élén az ellen négyszögébe, melyet szétszaggatott, mint ruhafoszlányt! És akkor okunk leundett a bámulatra.

Cicero a világ minden vétkével és bűneivel felruházva mutatja őt be olvasóinak gyűlölettel sugalt szavakban. Nincs kép, mely hazugabb, mely hűlenebb volna ennél. S e mellett oly kevésbé hangzik egybe mások írásaival; pedig ezek is ellenségei Antoniusnak. Azon viszony, mely közte és Julius Caesar közt fenállott, megczáfol minden rágalmat. Kel-e nagyobb bizonyíték Antonius szellemi értékére nézve, mint azon állandó és irigység nélküli alárendeltség, melybe magát Caesar szellemi napyságával önként helyezte! Míg Caesar élt,

támogatást sem nyert. Most pedig egészen más a helyzet, most a magyarok ellenállása csak az arisztocráciában és a magyar chauvinistákban találna támaszt, s ezek ellen az összes birodalom, összes egyéb nemzetiségek minden rétegei s valószínűleg magának, a magyar nemzetnek többsége volna. Ha a kiváltságos, hatalomvágyó osztály leüzetik a hatalom polczáról, a magyar nemzet kisebb-nagyobb része meg lesz elégedve. Ugyan ez áll a lengyelek és németekről is. Szerző ezután igyekszik Ausztriát arról meggyőzni, hogy a fentebb érintett természetű szövetséges rendszer életbeléptetése által keletre vonatkozó hagyományos álmait valószínűleg...

A francia védrendszer.

A védrendszer ügyében kiküldött bizottság szorgalmasan dolgozik azon részletek megállapításán, melyek az új védörvény elvének életbeléptetésére vonatkoznak. Határozatai szerint az actív hadsereg kivétel nélkül az ország minden részéből fog üjoncoztatni. Franciaország nagy régiókra osztatik, melyek mindegyike több megyére terjed, s körülbelül egyenlő népességet ölel át. Minden régióban állandóan egy ugynevezett regionalis hadtest állkottatik, s a katonák, kik akár a rendelkezési állapotban vannak, akár a tartalékhoz tartoznak, midőn hazájukba bocsáttatnak, hazaérkezéskor a régiók, hadtestébe íratnak be, melynél hadgyakorlatok, vagy mozgósítás esetén jelentkezniök kell. E szerint az állandó hadseregnél megmarad azon elv, hogy nem minden zászlóalj kizárólag saját kerületéből üjoncoztatik, hanem az ország különböző részeiből nyeri kiegészítését.

Csak a tartalékosokra van a valódi territorialis rendszer alkalmazva; ez magában véve is nagy haladás, de semmi esetre sem elegendő az egész védörvény gyors mozgósításához, mely mindig akadályokba fog ütközni, ha az ezredek különböző vidékek lakosaiból vannak összeállítva. Az egész ország, 12 nagy régióra lesz felosztva, melyben 16 hadtest lesz: egy mint a 12 regionalis hadtesten kívül még kettő Párisban, egy Lyonban és egy Algírban. A párisi és lyoni hadtestekhez minden regionalis hadtest egy dandárt fog szolgáltatni. A katonai kormányoknak különben joga van az actív és territorialis hadseregen kívül is külön hadtestek alakítását elrendelni, melyek azután a szárazföldi vagy tengeri sereghez csatoltatnak. Ezen határozat alá esnek a pénzügyőrök, erdszék, tűzörök s önkénytesek, kik szükség esetén külön hadcsapatokká alakíthatók. A védbizottság által kidolgozott törvényjavaslat négy első pontja így hangzik:

1. cz. Franciaország katonai védörvény a szárazföldi és tengeri hadseregekből állanak.
2. cz. Ezen hadseregek az üjoncozási törvény s külön törvények s a tengerészetre vonatkozó rendeletek határozatai szerint alakíttatnak.
3. cz. A tengeri hadsereg alakítását külön törvény fogja szabályozni.
4. cz. A szárazföldi csapatok állanak: a) az actív hadseregekből; b) A territorialis hadseregekből; c) A hadsereghez utasított csapatosztályokból.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, július 19. 1872.

— **Képviselőválasztások eredménye:** deákparti 238, ellenzéki 139, a Deák-párt nyert (Júl. 17-ig) 53 kerületet, vesztett 27-et.

— **A Berlinben** szeptemberben tartandó nagy hadgyakorlatokra Királyunkkal egy időben oda érkezik az orosz koronaörökös nagyherceg is. A táborozó csapatok nagyságát a porosz testőrség képezi.

— **A honvédménház** már készen van, de a nincsen még pénzalap, hogy rendelkezésnek átadhassák. A tartási alapra ugyanis kevés adomány érkezett, minélfogva Vidacs János újabb felhívást intéz a közönséghez. Ha — úgy mond — a tizenhatodfél milliónyi lakosságból (leszámlálva hat milliónyi közönyöst és idegent), csak minden második ember is adna egy krajczárt, már együtt lenne ötmézer forint.

— **Kovács Zsigmond**, pécsi püspök Székelyországnak 2000 frtot adott oly kikötéssel, hogy annak kamatját az ottani főreáltagoda három felső osztályának valamelyikébe jár, legkisebb szorgalmu és legpéldásabb viseletű tanuló nyerje el.

— **Bankó a mosásban.** Egy budai iparos, a multkor egy százast kapott egyik adósától fizetesképpen. Haza érve, a pénzt beakarta tenni a pénztárba, de a bankjegy, akármennyire kereste, oda volt. Nehány nappal később egy friss mosás nyári mellényt ült, annak egyik zsebében a felfestett béllés közé rejtve megtalálta a bankjegyet, egészen összeszakadozva, és majdnem tiszta fehérre mosva. Most az a kérdés, vajon a nemzeti bank el fogja-e ismerni a maga gyártmányának a bankjegy foszlányát.

— **Nagy Jakab** hírneves tilinkoművész, hazánkba, körünkbe érkezett, s mint értesülünk, halatni fogja magát az itteni katonai zenekar kíséretével és közreműködésével a Stadler-kertben, folyó hó 20. és 21-én, szombaton és vasárnap. Játsszani fog azon bodzafa tilinkón is, melyet politikai fogolyként a kolozsvári fellegráiban szenvedett fogása ideje alatt készített. T. hazafi művésznket annál is inkább ajánljuk városunk lelkes közönsége figyelmébe, mert mesteri, páratlan játékaival és előadásával világszerte dicsőretet és elismerést szerzett a magyar névnek s mint hazafi is kiérdemli n. é. közönségünk pártfogását. Az estélyek 7 órakor este kezdődnek.

— **Közügylés.** Az erdélyi muzeum-egylet igazgató választmánya folyó hó 15-én tartott rendkívüli ülése jegyzőkönyvi 101. számú határozata értelmében az egylet idei rendes közgyűlésének megtartására a folyó 1872-ik év augusztus 29. ik napja — esetleg, a következő nap is — van kitűzve. E határnapra szíveskedjenek a t. cz. egylettagok annyival is inkább a lehetőleg számosan megjelenni, minthogy a későbbben közötteendő részletes tárgysorozat egyik fő tárgya lesz a muzeumi gyűjtemények használata iránt a Kolozsvárt felállítandó egyetemmel kötött szerződés megvitatása és megerősítése. Az igazgató választmány ülése Kolozsvárt július 15-én 1872. kiadta Fénylő Henrik, s. k. titkár.

— **A tőzsdeüzlet** roppant terjedése egyik nem

épén örvendő jellemvonása napjainknak. Mily óriási mértékben elharapózott a munkanélküli, könnyű meggazdagodás vágya, mutatja Bécs példája. Alig néhány hó előtt költözött át a tőzsde egy bár ideiglenes, de igen tágas új épületbe, — és most már ez is szűk; a látogatók száma 3000-et meghalad s a tőzsde-bizottság azon gondolkozik, mikép lehetne a tömegek odatódulását megakadályozni. A díjak fölemelése eredménytelennek találtatott s hir szerint abban fognak megállapodni, hogy jó ideig nem vesznek föl új tagokat.

— **A félegyházi határban** egy jó madár tizenkét birkát lopott el pár hét előtt. E csíny után csakhamar történt, hogy gr. Ráday kir. biztos a városba érkezett. E hirre a jó madár — mint mondják — úgy megijedt volna, hogy nemcsak az ellopott tizenkét birkát lopva vissza, hanem még a magából is otthagytott egyet, csakhogy nyomozás ne legyen.

— **Sz. 81—1872.** Az erdélyi közp. lötenyészti bizottmány elnökétől. A nagyméltóságú m. kir. földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium által a f. évré engedélyezett lötenyészti állami jutalomdíj osztások a következő helyeken és rendben fognak megtartani: 1. Maros-Vásárhelyt szeptember 4-én, 2. N.-Szebenben szeptember 14-én, 3. Bánffy-Hunyadon szept. 21-én, 4. Medgyesen szeptember 26-án, 5. Sz. Udvarhelyt október 4-én, 6. Zsibón október 11-én, 7. N.-Enyeden október 16-án. Miről a t. ktes szerkesztőseget azon kéressel van szerencsém tudomásba helyezni, hogy arról a lötenyésztes iránt érdeklőket becses lapja „napi hírek” rovatában értesíteni sziveskedjék. Szamosújvárt, júl. 15. 1872. Báró Bánffy Dániel.

— **A berlini domot** is ékesítik a járt látogatók alkalmából, egészen megtisztítják s barna színre festik, a mi nagyon is találni fog a királyi vár és fegyvertár hasonló színével s az egyháznak is bizonyos régi-szines kinézést kölcsönöz. A Szt.-Hadwig templomot is csinosítják, kívül-belül arra számítva, hogy Királyunk Berlinbe mulatása ideje alatt több ízben megjelenend ott az isteni tiszteleteken.

— **Paderborn mellett** egy vasúti alagutban két tolvaj egy nőt, ki velük ugyanez osztályban ült, megáldott, s felhasználva a setétséget, chloroformmal nedvesített zsebkendővel tartottak arca elé, mi alatt tárczáját igyekeztek tőle elvenni. A chloroform azonban szerencsére nem volt oly hatásos, mint a tolvajok számítottak s a nő segélykiáltásra a vonat megállítottat s a tolvajok elfogattak.

— **Hamis pénzverők.** Lautenburgen, Poroszország egy kis városában nem csekély izgalmat szült az ottani iskolatanítónak és fiyérének elfogatása, kik hamis pénzverés gyanúja alatt állanak. Állítólag egy nagy ládával hamis tallért és sok terhelő bűnjelt találtak náluk egy véletlenül intézett házkutatás alkalmával. Sok száz ember kísérel a foglyokat az utcán végig, és különösen a derék iskolai ifjúság között nagy volt az öröm, hogy most már egy időre szünet lesz. Azt gyanítják, hogy az elfogottak összekötélésben állanak egy nagy bandával, mely a hamis pénz a közel lengyel határon át Porzszországba csempészté.

— **Nagy lopás.** Antwerpenben nem rég egy irodaszolgálat 185,000 frtot loptak el belga bankjegyek-

ben. A tett gyanúja egy angolt terhel ki Ed. Malloney-nek nevezi magát. Az ellopott összeg megkerítésére 2000 frank van díjra kitűzve.

— **Orosz hadgyakorlatok.** Az orosz lapok, nevezetesen az „Invalid” és „Mosk. Viedom.” észrevehető megelégedéssel nyilatkoznak a Krasnoj-Selo alatt végbemenő orosz hadgyakorlatokról. Nézetük szerint a régi slendrián, melynélfogva a csapatok a hadargási terveket előre bemagolták, s e mellett a vezérek azon kérdés fölött, ki legyen a legyőzött fél, nem ritkán összevesztek — úgy látszik örökre már elpusztult. Most már nem az üres alakosság idomzottságára, hanem, komoly, gyakorlati, valódi hadi becseslő bíró czélokra pontos és jó lövéssre helyes hadmozdulatokra fektetik a fősúlyt. A jelen hadgyakorlatoknál valódi háborukat utánoznak s készültvitelűknél a csapatok parancsnokai nem mint betanított színészek, előre bemagolt tervek szerint, hanem saját önálló belátásuk és leleményességük fonalán működnek. Azelőtt a tisztek jól felszerelt konyhák, szakácsok, fényűzési butort, sőt gazdasszonyokat is magukkal vitték a hadgyakorlatokra, most pedig szabad ég alatt hálai s csak a legszükségesebb czikkkel megelégedni kénytelenek, hogy a kényelem nélküli lövést már a béke idején megszokják.

— **Napoleon exceszászár fia** Angolország királynéjától engedélyt nyert arra, hogy a volvichi katonai akademiában a katonai tanulmányokat végezhesse.

Távíratok tudósítás a bécsi börzéről.

Julius 18-ról: 5% Metalliques 64.—, 5% Nemzeti kölcsön 70.80. 1860-diki államkölcsön 103.90. Bankrészvények 849. Hitelesrészvények 328.20. London 114.10. Ezüst 108.45. Cs. kir. arany 5.32. Napoleondór 8.86. Földterhermentesítési kötvények: Magyar 84.50. Temesi 81.50. Erdélyi 79.50. Horv.-Slavon 84.—

Felelős szerkesztő: Sándor János.

NYILTTÉR.

[39—40]

Titkos betegségeket és tehetetlenséget (elgyengült férfierőt)

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker
biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebészudor, szülés és szemész.

Rendel naponként: délelőtt 11 órától 1-ig
és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-varos, nádorutca 13. szám,
1-5 emelet 14. sz.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

Sz. 641—1872.

Arletési hirdetmény
A szamosújvári m. kir. orsz. egyetemet főépítete helyesebb fűtésnek szájából szik segéssé vált. 5518 frt 63 kral előnyzott építési munkálatok biztosításá tekintetéből, a nagy méltóságú m. kir. igazságügy-miniszteriumnak folyó hó 3-án 18540 sz. a. kelt rendelethez kövekből folyó hó július 29-én délelőtt 10 órára egy az intézet hivatalos helyiségében megatlatott nyilvános árlejtés iradt ki, melyre a vállalkozni kívánók azon észrevétellel hivatal meg, miszerint ezen árlejtéshez az előírnyak összeg 5%-nak bányapénzt leendő létele után, mely a vállalkozó által 10%-ra lesz kiegészítendő — mindenki hozzá szólhat. Az árlejtésre küldött határidőig 10% bányapénzt megterhelt irások ajánlatok is, mely bányapénz megterhelt befutó állampapírokban is letelel, elfogadotnak.

A múltani iratok s a szorosabb feltételek az intézet hivatalos helyiségében az árlejtés előtt is megtekinthetők.
A magy. kir. orsz. egyetemet
Szamosújvárt, 1872. július hó 13-án.
Szamosújvárt, 1872. július hó 13-án.
Nuricsán József,
Az igazgató helyett.
Sz. 4395—1872.
1—3 (509)

Árverési hirdetmény
1872. számú magy. kir. bányagazdálkodási határozat kövekből az ujonnan épült m. úrvári akai állóid ványa a Marosfolyamon egy augusztus 8-án 1872. délelőtt 10 órakor a helybeli m. kir. sóbányahivatal hivatalos helyiségében tartandó irásbeli árverésen a fűtet igérőnek három évekre ki fog adani.
Mirel vállalkozni akarók azon hozzáadással értesítenek, hogy ajánlatukat megterelő 10% bányapénzzel és 50 kros bélyeggel az árverés napjáig küldjék be, utó vagy később érkezett ajánlatok nem léven elfogadhatók.
A m. kir. sóbányahivatal
M. Úrvárt, 1872. július hó 13-án.

(496)
C. A. Schmidt és Wiedera
Bécs, Kolowratring s.
rakatár-tartanak
tőnő-szeleneczkéből
(Stopbuchenpackung),
melyek magukból kenődének, páratlanul kitűnő minőségűek, s javított amerikai mod szerint készült gépezetek és loc-molmok számára, — továbbá patentított forgatható
párhuzamos csavarfogók
(Parallel-Schraubstücken),
előkészítve, melyek minden kétféle tárgyat összekötnek, gépek, műhelyek, varrógépek, fegyver és másféle gyárak számára, — épügy
kocsimentő terühen
lőköl
(Praten-winden),
25—150 máza erőre, kettős és egy-szerű váltóval.
Ajánlunk megrendelések teljesítésére.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

GUGGENBERGER PÁL-féle

üzletben

főtér, báró Radák-ház

már több hét óta folytatott s a folyó július hó

végeladás

annyira magára vonta a t. cz. közönség figyelmét, hogy azt még

hosszabbítani a tömeges látogatás folytán szükségesnek mutatkozott.

E visszavonhatatlan utolsó határnapi tehát a

végeladás

az eddigi előnyös árak mellett folytatni fog, s a t. közönségnek így alkalom van nyújtva szükségait a legkedvezőbb feltételek mellett fedezhetni.

Különösen vidéki kereskedő urak találnak ott árukészleteik beszerzésére ritka előnyös forrást.

WIENER COMMISSIONS-BANK

tőzsde-ügyszobája és váltóirodája

Schottengr. 18. váltó- és tőzsde-üzletet.

Megrendeléseket a helybeli piacról s a vidékről igen gyorsan, színdül és pontosan teljesítenek, s a tőzsde-ügyszoba által megvásárolt értékpapírokat és valúkat, tekintettel a pényplaz időnkénti állására a legújanyosb feltételek mellett adatik előleg. Az üzleti helyiség reggel 9-10 óráig szabadon nyitva van a közönség számára. 5—15 (494)